

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri intézkedés elleni panasz elbírálása

Ügyintéző:

Telefon:

E-mail:

HATÁROZAT

Panaszos által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben közigazgatási per indítható.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a vitatott határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy postára adni.

A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya.

Tájékoztatom, hogy a keresetlevelet elektronikus úton is benyújthatja, azonban a jogi képviselő, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére ez kötelező.

Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban.

A keresetlevél elektronikus előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/kozigazgatasi-per-birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le. Eljárási költség nem merült fel.

A határozatot kapják:

- 1.) panaszos
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3.) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos panaszt terjesztett elő a Panasztestületnél a vele szemben *-n fogatosított rendőri intézkedés kapcsán.

A Panaszos előadta, hogy *-n jogosulatlan és brutális rendőri intézkedés áldozata lett.

A Rendőrőrs *-n * órára szóló tértivevényes levél útján idézést küldött a részére.

A helyi postai kézbesítő szabályszerű értesítést hagyott a levélről, mivel a Panaszos nem tartózkodott otthon és nem vette át a küldeményt. Az értesítés alapján ezt a levelet *-ig lett volna lehetősége *„átvenni, annak tartalmát megismerni, és az idézésnek szabályszerűen eleget tenni”*.

A rendőrség *„a kézbesítési vélelem betartási kötelezettségét be nem tartva”* a Panaszost *-án *„bilincsbe verve”* elvitte. A rendőrök az ingatlan területére *„a bejárati kapu roncsolásával jutottak be”*, majd a lakásába – annak *„bejárati ajtaját részlegesen megrongálva”* behatolva – a Panaszost álmából felverték, hasra fektették, kezeit *„erősen meghúzva”* a háta mögé bilincselték.

Jogairól nem tájékoztatták és azt sem közölték vele, hogy miért viszik el, mondván, hogy a Panaszos tudja azt. Az eset a helyi iskola, óvoda, Polgármesteri Hivatal közvetlen közelében, mindenki szeme láttára, megszegyenítő és emberi méltóságot semmibe vevő módon történt, hiszen még azt sem engedték meg, hogy felöltözzön.

A Panaszos állítása szerint ellenállást nem tanúsított és nagyon félt. A rendőrök az utcán álló személyautóba *„tuszkolták”*, majd *-ra vitték a Rendőrőrsre. Ott arccal a fal felé állították és *„altestileg”* is megmotozták. Ezt követően a bilincset, amely maximálisan meg volt szorítva, a kezén hagyták, és mint egy bűnözőt az őrizeteseknek fenntartott *„cellába zárták”*.

A Rendőrőrsön több órán keresztül a fűtetlen helyiségben tartották és mivel csak egy alsónadrágban, papucsban, illetve egy kapucnis pólóban volt, nagyon fázott. Mindez kb. * óra és * óra között történhetett. A Panaszos végül * óra körül érdeklődött arról, hogy miért van a rendőrségen. Azt felelték neki, hogy majd a kihallgatáson elmondják. Fél óra múlva újra csengetett, hogy a bilincs szükséges-e, hiszen be van zárva. Erre a Panaszos által személyesen is ismert rendőr azt válaszolta, hogy *„a kulcs a kollégájánál van, aki nincs a helyszínen”*. A Panaszos ügyvédet kért, amire azt válaszolták a rendőrök, hogy majd a kihallgatáson kérhet.

Kb. 10 perc elteltével *„kiszólitották”* és levették a bilincset róla, aláírtak vele egy olyan papírt, hogy ők mindent szabályszerűen tettek, a legjobb tudásuk szerint, nem szenved a Panaszos betegségben, életmentő gyógyszert nem szed, és nem kéri, hogy családtagot értesítsenek.

Ezek után visszaküldték a cellába és közölték vele, hogy kb. 20 perc múlva kihallgatják. Ennek ellenére a kihallgatás * óra körül történt meg. A kihallgatás után közölték, hogy *„rabosítják”*, de a kolléganő, aki ezt végzi, még nincs bent, úgyhogy vissza kellett mennie a *„cellába”*.

Délután * óra körül megtörtént a *„rabosítás”* és * óra körül, miután a jegyzőkönyvet aláírta, elengedték.

A Panaszos sérelmezte, hogy az általa aláírt „*papírokból*” a mai napig nem kapott másolatot.

A Panaszos előadta, hogy megszegyenítették, félelemben tartották, fájdalmat okoztak, jogairól nem tájékoztatták, ártatlanságát nem engedték bizonyítani, megfenyegették, elfogultan intézkedtek, amely „*súlyos lelki és testi traumát okozott*” számára.

A leírtak alapján a Panaszos kérte, hogy indítsanak eljárást az említett ügyben. Abban az esetben, ha igazságtalanság történt, úgy a felelősöket marasztalják el és számára erkölcsi és anyagi jóvátételt biztosítsanak a közvélemény előtt.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a Panaszos a következőket kifogásolta:

- bejárati kapujának és lakása ajtajának megrongálása;
- az idézés átvételére rendelkezésre álló idő bevétele nélküli előállítás;
- előállításának időtartama;
- intézkedés oka közlésének elmaradása;
- bilincselése;
- motozása;
- megszegyenítése, fájdalom okozása;
- elégtelen körülmények az előállító helyiségben;
- iratmásolatok (jegyzőkönyvek) kiadásának elmaradása.

A Panaszos panasza végén az alábbiakat emelte ki:

„Megszegyenítették, félelemben tartottak, fájdalmat okoztak, jogaimról nem tájékoztattak, ártatlanságomat nem engedték bizonyítani, megfenyegettek, elfogultan intézkedtek. Ez súlyos lelki és testi traumát okozott a számomra.”

II.

A Panasztestület az eset kapcsán az alábbi megállapításokat tette.

A Panasztestület mérlegelése alapján arra a megállapításra jutott, hogy nem sérült a Panaszos személyi szabadságához való joga az előállítás kapcsán, mert az arányos és jogszerű volt. Ugyanakkor a Panasztestület arra az álláspontra helyezkedett, hogy sérült a Panaszos emberi méltóságához való joga a végrehajtott bilincselés miatt, a jogsérelem mértékét súlyosbítja azon tény, hogy a Panaszos kezeit hátra helyzetbe bilincseltek meg.

A Panasztestület a kapu és az ajtó megrongálására vonatkozó panasz kapcsán arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Panaszos tulajdonhoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható. A Panasztestület álláspontja szerint a Panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható a ruházata vizsgálatára vonatkozó panasz, illetve a ruházat hiányára vonatkozó panasz kapcsán, illetve a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme szintén nem megállapítható az intézkedés okának közlésére vonatkozó panasz kapcsán. A Panasztestület azon panasza kapcsán, hogy többen is láthatták a Panaszost az utcán az intézkedés során, úgy foglalt állást, hogy a Panaszos emberi méltóságához való jogának megsértése az adott körülmények között nem valósult meg.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

III.

A tényállás tisztázása érdekében az általános közigazgatási rendtartásról szóló (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1)-(2) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be, majd használta fel:

- panaszbeadvány;
- az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról;
- igazolás az előállítás időtartamáról;
- nyilatkozat az előállított, elővezetett személy jogainak és kötelességeinek ismertetéséről;
- nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos adatokról;
- jegyzőkönyv a gyanúsított kihallgatásáról;
- rendőrök jelentései;
- a Rendőrkapitányság vezetőjének jelentése,
- a Járási Ügyészség vádirata;
- a Rendőrkapitányság vezetőjének jelentése.

IV.

A Panaszos a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során előterjesztett panaszában megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot – a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon és a rendelkezésre álló adatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor az eljárás folyamán beszerzésre került bizonyítékok alapján a tényállás tisztázható volt.

Az Ákr. 62. § (4) bekezdése értelmében az eljárásban a szabad bizonyítás elve érvényesül, így a hatóság mérlegelési jogkörébe tartozik a bizonyítékok megválasztása. A hatóság a feltárt bizonyítékok alapján döntheti el, hogy melyik bizonyítékot és miért vett figyelembe a valósághű tényállás megállapítása érdekében, és ezzel párhuzamosan más bizonyítékokat esetlegesen miért rekesztett ki a bizonyítás köréből, azonban e döntését minden esetben indokolnia kell.

V.

A rendelkezésre álló – a határozat III. részében felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

A Rendőrkapitányság nyomozást folytatott a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 198. § (4) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő szexuális visszaélés büntett elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. Az eljárás során megalapozott gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a Panaszos – hatalmi és befolyási viszonyával visszaélve – több alkalommal szexuális cselekményre bírt rá egy 15 éves személyt.

A nyomozás során felmerült adatok alapján *-n * órákor munkaértekezletet (eligazítást) tartottak a Bűnügyi Alosztály munkatársai részére. Az értekezleten elhangzott, hogy a beszerezett adatok alapján tartani lehet attól, hogy a Panaszos „*súlyosabb*” bűncselekményeket szándékozik elkövetni a fiatalok sértett sérelmére. A nyomozásban eljáró előadó tájékoztatta a résztvevőket, hogy a Panaszost *-n * órára gyanúsítottként idézte be a Rendőrsre, azonban adatai vannak arról, hogy a Panaszos az idézést nem vette át és a Panaszos több személy előtt kinyilatkoztatta azt, hogy a rendőrség küldhet neki bármit, ő „*szarik rá*”. Az értekezleten elhangzott továbbá az is, hogy a Panaszos részéről a szökés, vagy támadás lehetősége sem zárható ki, illetőleg adatok merültek fel arra vonatkozóan, hogy a Panaszos szűrő- vagy vágóeszközöket tarthat magánál. A jelenlévő rendőri vezető kijelölt 3 fő rendőrt azzal a feladattal, hogy azok jelenjenek meg a Panaszos állandó lakcímén és feltalálása esetén állítsák elő az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján, mint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt.

Az eligazításon meghatározottak és elhangzottak szerint a kijelölt rendőrök * órákor megjelentek a Panaszos * szám alatti állandó lakcímén, majd több alkalommal felszólítást intéztek az ingatlan irányába azzal kapcsolatosan, hogy a Panaszos az épületből jöjjön ki.

Mivel a Panaszos nem jött ki, ezért a rendőrök az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja (intézkedés magánlakásban és közterületnek nem minősülő egyéb helyen) adta felhatalmazás alapján úgy döntöttek, hogy az ingatlan területére hatolnak. Az épületet körbehatároló kb. 2 méter magas téglakerítés rossz, elhanyagolt állapotban volt. A rendőrök tartottak attól, hogy a bejárati fémkapu nyitáskor a téglakerítés egyszerűen beomlik. Mindezek alapján arra az elhatározásra jutottak, hogy a kerítés távolabbi felét nyitják meg, ahol a kerítés három ponton egyszerű kötöződróttal egy oszlophoz volt rögzítve.

A rendőrök az utcán dolgozó önkormányzati dolgozók segítségével a kötöző drótokat eltávolították és ezáltal be tudtak jutni az ingatlan udvarára. Ismételten, több alkalommal felszólították a Panaszost, hogy az épületet hagyja el, de a felszólításokra a Panaszos nem reagált. A rendőrök a „*törvény nevében*” szavak előrebocsátásával kényszerítő eszközök alkalmazását is kilátásba helyezték, azonban változás nem történt.

Az épület bejárati ajtaja egy „*gangra*” nyílt, amelyen különböző lomok voltak felhalmozva, több olyan eszközzel együtt, amelyek támadás és sérülés okozására is alkalmasak lehetnek.

Az ismételt felszólítások eredményeként * órákor a Panaszos ajtót nyitott. A rendőrök az ajtó nyitáskor – az ismertett adatok és körülmények birtokában – a Panaszost földre kényszerítették, majd hátra helyzetben megbilincseltek.

A Panaszos a bilincselését követően a rendőrök ismertették jövetelük és intézkedésük célját közölték nevüket, jelvéyszámukat, beosztási helyüket és rendfokozatukat. Közölték vele, hogy bűncselekmény elkövetésnek gyanúja miatt elő fogják állítani a Rendőrsre. A Panaszos a közléseket megértette és tudomásul vette. Az előállítást megelőzően a Panaszossal szemben ruházatátvizsgálatot hajtottak végre, illetőleg arra tekintettel, hogy a Panaszos papucsban, alsónadrágban és pólóban volt – kérésére és iránymutatása alapján – a rendőrök egy táskába ruházatot pakoltak össze a részére.

A Panaszos * órákor került a Rendőrsre előállításra, ahol a bilincs levételét követően az előállító helyiségben helyezték el. Elhelyezésekor dokumentált módon tájékoztatták előállításának okáról, jogairól és kötelezettségeiről, nyilatkoztatták a rendőri intézkedést érintő

panasz lehetőségéről. Tájékoztatták továbbá a hozzátartozó vagy más személy értesítésének lehetőségéről, nyilatkoztatták esetleges sérüléseiről, betegségeiről, illetőleg élelmezési igényeiről is. A bevezetett eljárási cselekményeket követően a Panaszos * órákor került szabadon bocsátásra.

VI.

A rendőri intézkedés elleni panasz érdemi elbírálásakor legelőször azt vizsgáltam meg, hogy valamennyi panaszpontra kiterjed-e a hatásköröm.

- 1.) A Panaszos panaszában az állította, hogy a rendőrök „(...) az ingatlan területére a bejárati kapu roncsolásával jutottak be (...)” és a lakásba „(...) a lakás bejárati ajtaját részlegesen megrongálva (...)” mentek be. A Panaszos azt állította továbbá, hogy a rendőrök az intézkedés során „megfenyegették”, „félelemben tartották” őt és fájdalmat okoztak neki.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján jelen eljárás tárgya kizárólag az Rtv. IV., V. és VI. fejezete által szabályozott rendőri intézkedésekkel szembeni panaszok elbírálása lehet. Ugyanakkor a Panaszos azon állítása, miszerint őt a rendőrök megfenyegették és félelemben tartották, illetőleg értékeit megrongálták, felvetheti bűncselekmény elkövetésének a gyanúját. Mindezek alapján a Panaszos panasz, illetve a rendelkezésre álló iratanyag – figyelemmel a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 29. § a) pontjára – megküldésre került a további eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztályának. Az ismertetett indokok alapján **e panaszpont vizsgálatát mellőztem.**

- 2.) A Panaszos állítása szerint az eljárás során rögzített jegyzőkönyvekből másolatot nem kapott.

Mint az előbbieken utaltam rá az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján jelen eljárás tárgya kizárólag az Rtv. IV., V. és VI. fejezete által szabályozott rendőri intézkedésekkel szembeni panaszok elbírálása lehet. Ugyanakkor a Panaszos azon állítása, miszerint nem kapott másolatot az ellene folytatott eljárás dokumentumaiból (jegyzőkönyveiből) nem rendőri intézkedés elleni, hanem büntetőeljárást érintő panasz, ami a Be. IV. címében (jogorvoslat a nyomozás során) rögzítettek alapján sérelmezhető. **Mindezek alapján e panaszpont vizsgálatát is mellőztem.**

VII.

A Panaszos által megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) Az idézés átvételére rendelkezésre álló idő bejárása nélküli előállítás

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint:

„A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése b) pontja szerint:

*„A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,
b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;”*

A Btk. 198. § (4) bekezdése szerint:

„Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennegyedik életévét betöltött, de tizennyolcadik életévét be nem töltött személlyel a vele kapcsolatban fennálló hatalmi vagy befolyási viszonyával visszaélve szexuális cselekményt végez, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A panasz szerint a rendőrség tértivevényes idézést küldött a Panaszos részére *-n * órára, amelyet ő nem vett át. A küldeményről a postai kézbesítő szabályszerű értesítést hagyott. A Panaszos szerint a postai értesítő alapján a küldeményt *-ig lett volna lehetősége átvenni és *„az idézésnek szabályszerűen eleget tenni”*. Ennek ellenére a rendőrök előállították őt a rendőrségre, amelynek végrehajtását kifogásolta.

Jelen határozat V. részében ismertetett tényállás alapján megállapítható, hogy a Rendőrkapitányság nyomozást folytatott a Btk. 198. § (4) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő szexuális visszaélés büntett elkövetésének megalapozott gyanúja miatt a Panaszossal szemben. A nyomozóhatóság adatai szerint megalapozott gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a Panaszos – hatalmi és befolyási viszonyával visszaélve – több alkalommal szexuális cselekményre birt rá egy 15 éves egy fiatalos lakost.

A nyomozás során információk merültek fel arra vonatkozóan, hogy a Panaszos további *„súlyosabb”* bűncselekmények végrehajtását tervezi elkövetni a fiatalos sértett sérelmére.

Ez a körülmény – az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján – intézkedési kötelezettséget keletkeztetett a rendőrség részére.

Adatok merültek fel továbbá arra vonatkozóan is, hogy a Panaszos részére kipoztázott gyanúsított idézést nem vette át és *-n * órára nem szándékozik a nyomozóhatóság előtt megjelenni.

Mindezen körülmények alapján megállapítom, hogy a cselekmény mielőbbi felderítéséhez fűződő bűnüldözési érdek, a Panaszossal szemben felmerült megalapozott gyanú közlésének igénye, illetőleg további bűncselekmények elkövetésének megakadályozása megfelelő jogalapot biztosított a rendőrség részére ahhoz, hogy a Panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján, mint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt előállítsa.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a Rendőrség nem követett jogsértést azzal, hogy az idézés kézbesítésének mellőzésével foganatosította az előállítást, mivel a Panaszos előállításának törvényi feltételei a fentiek alapján fennálltak, ezért az előállítás jogszerű, arányos és indokolt volt, így a panasz e vonatkozásban alaptalan.

2.) Előállítás időtartama

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint:

„A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

A rendelkezésemre álló bizonyítékok alapján megállapítom, hogy a Panaszossal szembeni személyes szabadságot korlátozó intézkedés *-n * órákor vette kezdetét, majd * órákor, * óra * perc időtartam elteltével ért véget.

Az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a Panaszos * órákor került beszállításra a Rendőrsre.

A Rendőrőrsön a Panaszos lehetőséget kapott a részére összepakolt és a rendőrök által beszállított ruházat felvételére, majd ezek után – dokumentált módon – tájékoztatták őt jogairól és kötelezettségeiről. Dokumentált módon nyilatkoztatták hozzátartozó vagy más személy értesítésének lehetőségéről, esetleges sérüléseiről, betegségeiről, illetve étkezést érintő igényeiről. Mindezek után előállító helyiségben helyezték el.

A Panaszos személyes szabadságát korlátozó rendőrök jelentést készítettek a Panaszos előállításáról, amelyben részletesen kitértek a helyszínen végrehajtott intézkedésekre és megállapításokra.

A Rendőrkapitányság Rendőrőrs Bűnügyi Alosztály munkatársa a Be. 179. § (1) bekezdése alapján * órákor kezdte meg a Panaszos gyanúsított kihallgatását, amely * óráig tartott.

A Panaszos * óra és * óra közötti időben ismételten előállító helyiségben került elhelyezésre, tekintettel arra, hogy őrzése más módon nem volt kellő biztonsággal megoldható.

A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény rendelkezései alapján a Panaszost bűnügyi nyilvántartásba vették, amely * óra és * óra közötti időben került végrehajtásra. A nyilvántartásba vételt követően a Panaszost * órákor szabadon bocsátották.

Az előállítás időtartama kapcsán az Rtv. 33. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az előállítás „*a szükséges ideig*” tarthat. A szükséges idő ez esetben az előállítás során elvégzendő feladatokhoz rendelt időt jelentette.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a Panaszos előállításának időtartama alatt – a Panaszost érintően – érdemi és folyamatos intézkedések és eljárási cselekmények végrehajtására került sor, amelyek arányban álltak a Panaszos által a gyanúsításban szereplő bűncselekmény tárgyi súlyával.

Megállapítom, hogy az előállítás ideje alatt végrehajtott intézkedések, eljárási cselekmények bevezetése és végrehajtása szükséges volt ahhoz, hogy a büntetőeljárást megnyugtatóan megalapozó információk és adatok beszerzésre kerüljenek és rendelkezésre álljanak, ezért szükségesnek és arányosnak ítélem meg a * órától * óráig (06 óra 10 perc) tartó előállítás időtartamát. **Mindezekre tekintettel a panasz alaptalan.**

A nyomozóhatóságok által folytatott nyomozások kapcsán az alábbi általános érvényű megállapítást teszem.

A rendőrség által folytatott nyomozások nem „automatizált” módon kerülnek végrehajtásra, hanem meghatározott jogi, kriminalisztikai, valamint az adott ügy egyediségéből fakadó követelményrendszer alapján. A nyomozás nem nélkülözheti a tervszerűséget és a szervezettséget. Csak így biztosítható a nyomozás teljessége, tárgyilagossága és gyorsasága, a nyomozási cselekmények és intézkedések hatásfoka. A gyanúsított kihallgatását megelőzően a rendelkezésre álló adatok elemzése-értékelése, illetőleg a kihallgatásához szükséges egyéb adatok összegyűjtése szükséges. Kiinduló pont – jelen ügyben is – a beszerzett és rendelkezésre álló iratok (jegyzőkönyvek, jelentések) tanulmányozása volt, majd ezek után kezdődhetett meg a gyanúsított kihallgatása, amelyre kizárólag a megalapozott gyanú fennállása esetén kerülhetett sor.

3.) Intézkedés oka közlésének elmaradása

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint:

„A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”

A Panaszos panaszában azt állította, hogy „(...) azt sem közölték, hogy miért visznek el, mondván, hogy tudom én azt (...)”.

A Panaszos állításával szemben a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítom, hogy a Panaszost több alkalommal is tájékoztatták a vele szemben foganatosított intézkedés okáról.

A felsorolt bizonyítékok közül kiemelt jelentőséggel bír a Rendőrkapitányság Rendőrőrs *-n kelt, szám nélküli, előállított, elővezetett személy jogainak és kötelességeinek ismertetéséről szóló nyilatkozat, amelyen a következők szerepelnek: *„Kijelentem, hogy előállításom okáról tájékoztattak. Jogaimról, kötelességeimről szóló írásos tájékoztatóban foglaltakat elolvastam, tudomásul vettem”*. A nyilatkozatot a Panaszos aláírta, ezzel a közlés megtörténtét igazolta.

Megállapítom, hogy a Panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott, illetve az eljárás során e tárgykörben a rendőri jelentéstől eltérő bizonyíték nem merült fel. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. (a továbbiakban: Pp.) 323. § (1)-(3) bekezdései értelmében a rendőri jelentés közokiratnak minősül, amely szerint a jelentésben leírtak teljes mértékben – az ellenkező bizonyításáig – bizonyítják az abban foglaltakat.

Tekintettel a rendőri jelentés közokirati jellegére, a bizonyítékok értékelése során – *figyelemmel az Ákr. 62. § (4) bekezdésében foglaltakra* – a rendőri jelentésben foglaltakat fogadtam el a döntésem meghozatala alapjául.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a rendőrök az Rtv. 20. § (2) bekezdésben foglalt kötelezettségüknek eleget tettek, így a panasz e vonatkozásban is alaptalan.

4.) Bilincs

Az Rtv. 48. § b) és c) pontjai szerint:

„A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

b) támadásának megakadályozására,

c) szökésének megakadályozására, ”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint:

„(4) A bilincselés módjai:

b) kezek előre vagy hátra bilincselése, ”

Először a hatóság általánosan vizsgálta meg a szóba jöhető kényszerítő eszközök (testi kényszer - bilincs) alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket.

Az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás szerint a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyamánként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.

A jogalkotói akarat a bilincs alkalmazását megelőző, védelmi jellegű kényszerintézkedésnek tekinti, azaz alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer (testi kényszer) folyamánként is megtörténhet.

A jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe utalja, hogy a bilincset, mint mozgáskorlátozó eszközt önállóan, vagy más kényszerítő eszköz, jelesül testi kényszer mellett alkalmazza. A jogalkotói akarat elsődlegesen az intézkedés érvényre juttatását, annak biztonságos végrehajtását tartja szem előtt, ezért megelőző intézkedésként történő alkalmazását is jogszerűnek tekinti. Indokolt megjegyezni, hogy önmagában az együttműködő magatartás még nem biztosítja az intézkedő rendőrt arról, hogy az intézkedés alá vont az intézkedés befejezéséig is olyan együttműködő marad, amely a mozgáskorlátozó eszköz nélkül is biztosítja az eredményes intézkedés végrehajtását. Indokolt megjegyezni azt is, hogy a rendőr olyan személlyel szemben alkalmazta a mozgáskorlátozó eszközt, akinek személyi szabadságát korlátozta. A jogszabály kizárólag azt a feltételt írja elő, hogy e kényszerítő eszköz alkalmazása kizárólag személyi szabadság korlátozásának biztosításául szolgálhat. Ez a jogszabályi feltétel a Panaszos esetében fennállt.

A preventív intézkedés jelentősége éppen abban áll, hogy a rendőr akarathajlító módon ellenszegülésre irányuló magatartás megkezdését, előkészületét is megakadályozza az alkalmazott kényszerítő eszközzel. A megelőzés intézményét nem lehet olyan megszorítóan értelmezni, amely alapján a jogszerűséget kizárólag a konkrét cselekmény megvalósulásának kezdő fázisához köti. Ebben az esetben a megelőzés fogalmát részben kiüresítenénk. Amennyiben a Panasztestület állásfoglalását fogadnánk el, abban az esetben a primer (elsődleges) prevenció nem hatalmazná fel a rendőrt az eszköz alkalmazására, jelesül a rendőrnek kizárólag abban az esetben lenne jogköre a kényszerítő eszköz alkalmazására, ha az intézkedés alá vont a secunder (másodlagos) prevenció körébe tartozó magatartást valósítja meg, azaz a törvényben meghatározott magatartást valamely formában megkezdi. A törvény

azonban ilyen feltételt nem határoz meg, azaz a rendőrnek nem kell megvárnia, hogy az intézkedés alá vont személy olyan magatartást tanúsítson, amelyből egyértelműen arra lehet következtetni, hogy az intézkedés alól ki akarja vonni magát, vagy fizikai, aktív ellenállást is tanúsítson. A kényszerítő eszköz megelőző alkalmazása éppen arra szolgál, hogy a rendőr kizárja a törvényben rögzített és feltételül szabott magatartás megkezdését (primer prevenció), annak folytatását (secunder prevenció), vagy annak teljes egészében történő véghezvitelének megakadályozását (tercier prevenció). A primer prevenció kizárásával súlyosan sérülne a rendőri intézkedés érvényre juttatásához fűződő jogszabályi követelmény.

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

E törvényi rendelkezések nem csak a rendőr által alkalmazható „kényszer” maximumát, de minimumát is előírják, mégpedig oly módon, hogy a rendőr olyan fokú kényszert kell, hogy alkalmazzon, amely megfelelő biztonságot fog nyújtani az intézkedés jövőbeni része során is. Ez az előírás az intézkedő rendőrtől azt követeli meg, hogy a Panaszos jövőbeni magatartására vonatkozóan vonjon le megbízható következtetéseket. E következtetést a rendőr a helyszínen a jövőre vonatkozóan nem végezheti el „patikamérlegen”. Számtalan példa mutatta már, hogy a rendőr olykor „alábecsüli” a szükséges intézkedés mértékét. Ennek következménye „jobb esetben mindössze” szökés, rosszabb esetben önkárosítás, súlyos sérülés, lőfegyverhasználat lett. A rendőrtől a törvényalkotó elvárja, hogy az intézkedése során ilyen esetek ne következheszenek be.

Fontos hangsúlyozni azt a tényt is, hogy az alkalmazott kényszerítő eszköz „pozitív hatását”, azaz a megelőzött további jogsértő cselekményt – megtörténtük hiányában – igazolni, bizonyítani nem lehet sem az intézkedés korai szakaszában, a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően a helyszínen, sem azt követően hatósági, vagy bírósági eljárásban.

A jogalkotó ezért a mérlegelésnek „tágabb kört enged” amikor azt írja elő, hogy a rendőri intézkedés csak „nyilvánvalóan aránytalan” hátrányt nem okozhat az intézkedés alá vont személynek.

A két vizsgálandó kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) között jogalkotói jogértelmezés nem tett különbséget súlyuknál fogva sem az Rtv.-ben, sem az intézkedés idején hatályban volt más jogszabályban.

Jogalkotói iránymutatás hiányában a hatóság jogalkalmazói tevékenysége során ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a testi kényszer és a bilincs között fennáll-e „nyilvánvaló” és szignifikáns különbség a tekintetben, hogy mekkora hátrányt okoz.

A testi kényszer alkalmazása olyan fizikai erő kifejtéssel jár, mely ereje, irányultsága (elvezető fogások, karfeszítés, földre fektetés) révén képes lehet megtörni az elszenvédőjének akaratát, azaz az akaratlagos ellenszegülő mozgását mindaddig, amíg a rendőr saját fizikai erő kifejtését megfelelő intenzitással és irányultsággal fenntartja. A bilincs fizikai jellemzőinél fogva – a testi kényszerhez hasonlóan, szakszerűen felhelyezve – arra alkalmas, hogy a megbilincselte személy nem kívánt mozgását lehetetlenné tegye. Amíg a testi kényszerrel akár az intézkedés alá vont személy teljes testét kontrollálni lehet, addig a kezek megbilincselése csak a kezek szabad mozgását gátolja meg, sok esetben továbbra is szükséges az illető kísérése, megfogása.

A testi kényszer alkalmazásával szembeni ellenszegülés esetén maga a testi kényszer hámsérülést, vagy ennél súlyosabb sérülést (ízületi, vagy csontsérülést) is okozhat. A bilincs szabályszerűen felhelyezve további ellenszegülés (a kezek szétfeszítése) esetén szorosabbá válva jellemzően hámsérülést okoz.

Az akarathajlító hatás, a személyes szabadság korlátozásának mértéke tekintetében tehát megállapítható, hogy a bilincselés alkalmazása koránt sem jelent fizikailag nagyobb mértékű korlátozást. A testi kényszer a rendőr fizikai képességeit és figyelmét jellemzően nagymértékben, akár teljes mértékben leköti. A bilincs alkalmazásával a rendőr a helyszíni intézkedése során fizikai erejét és figyelmét egyaránt nagyobb mértékben oszthatja meg, hiszen a nem kívánt mozgást nem a rendőr, hanem túlnyomórészt a bilincs akadályozza. Ez utóbbi úgy az intézkedés biztonsága, mint a tágabb környezet, végső soron a közrend szempontjából is kedvezőbb intézkedési helyzetet jelent.

Szóba jöhet a kényszerítő eszközök alkalmazásának negatív társadalmi megítélése, és ebben a körben kérdéses lehet, hogy a megbilincselés nagyobb mértékben csorbítja-e az emberi méltóságot, becsületet, mint a folyamatos karfeszítéssel, vagy más módon kivitelezett megfogással történő elvezetés. Jogszabály iránymutatást nem ad a hatóságnak ilyen értékelés elvégzéséhez, így ez nem tartozik a hatáskörömbé.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés d) pontja értelmében a bilincs különösen akkor alkalmazható, ha a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés testi kényszerrel nem törhető meg. A testi kényszer akarathajlító jellegére tekintettel fogalmilag feltétlenül az ellenszegülő magatartás megszűnését eredményezi, ez ugyanakkor nem jelenti az ellenszegülés megtörését is, azaz az ellenszegülési szándéktól való elállást, ezért a testi kényszer megszüntetésekor az intézkedés alá vont személy további aktív ellenszegülést tanúsíthat. Erre tekintettel a bilincs alkalmazása a testi kényszert kiváltva, kiegészítve a további ellenszegülő magatartás megakadályozására hivatott. A testi kényszerrel lefogott személy esetében azt, hogy csupán ellenszegülő magatartása kényszerű megszűnéséről, avagy az ellenszegülés megtöréséről (szándéktól való elállásról) van-e szó, alapvetően tudati, érzelmi kérdés, egzakt módon eldönteni, tehát az érintett jövőbeni szándékára vonatkozóan biztos következtetést levonni sem a helyszínen, sem a későbbiek során nem lehet.

Ezért – a már fent is kifejtettek szerint – az Rtv. rendelkezése értelmében a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása, kiegészítése céljából alkalmazza-e a bilincselést, amely nem tekinthető a fentiek alapján a testi kényszernél súlyosabb korlátozást okozó kényszerítő eszköznek.

E megállapítást a 2018. január 10-én kelt ítéletében a Kúria Kfv.II.37.100/2017/4. számú ítélete is megerősíti, amely szerint „... a rendőrök nem sértették meg az arányosság követelményét akkor, amikor a nyilvánvalóan kisebb kárt okozó bilincselést alkalmazták a súlyosabb fizikai ráhatást okozó testi kényszerrel szemben.”

Másodsorban a fenti, elvi szintű megállapításokat a hatóság a rendelkezésére álló adatokkal összevetve von le következtetést a bilincselés alkalmazásának jogszerűségéről.

A Panaszos panaszában sérelmezte, hogy előállításakor megbilincseltek, állítása szerint a bilincset még az „(...) őrizeteseznek fenntartott cellában (...)” is a kezén hagyták.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapított – jelen határozat V. részét képező – tényállás szerint a rendőrség által folytatott nyomozás során adatok merültek fel arra vonatkozóan, hogy a Panaszos egy esetleges rendőri intézkedés alkalmával szökést, vagy támadást kísérelhet meg elkövetni, továbbá adatok merültek fel arra vonatkozóan is, hogy a Panaszos szűrő- vagy vágó eszközöket tarthat magánál. Fontos megemlíteni azt a körülményt, amit a rendőrök a Panaszos házában, bejárati ajtajának közelében a „*gangon*” tapasztaltak. Ott ugyanis olyan különböző lomok voltak felhalmozva, amelyek – a rendőrök megítélése alapján – támadás és sérülés okozására alkalmasak lehetnek.

Megállapítottam, hogy a rendőrök – a rendelkezésükre álló adatok birtokában – joggal feltételezhatték azt, hogy a Panaszos esetlegesen megpróbálhatja megghiúsítani a rendőri intézkedés eredményes befejezését, támadólag léphet fel vagy megpróbálja kivonni magát a rendőri intézkedés alól. Az előállítás biztonságos végrehajtása érdekében figyelembe kellett venniük a helyszínen tapasztalt körülményeket is, ezek alapján a bilincselés alkalmazása preventív intézkedésként is mindenképpen szükségszerű volt.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a rendőrök az Rtv. 48. § b) és c) pontjaira – figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontjára – kellő felhatalmazás birtokában, jogszerűen, szakszerűen és az arányosság figyelembe vétele mellett – a megelőzés szempontjait szem előtt tartva – hajtottak végre hátra helyzetbe történő bilincselést a Panaszossal szemben. **Ezek alapján megállapítom, hogy a panasz e vonatkozásban is alaptalan.**

A Panaszos panaszbeadványában azt állította, hogy a bilincs alkalmazását az előállító helyiségben is fenntartották.

A Panaszos állításával szemben a Rendőrkapitányság az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés, a Bűnügyi Alosztályon kelt jelentések azt tartalmazzák, hogy a Panaszos előállítását követően * órákor az előállító helyiségben való elhelyezése előtt a bilincs levételre került.

Megállapítom, hogy e vonatkozásban a Panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott, illetve az eljárás során e tárgykörben a rendőri jelentéstől eltérő bizonyíték nem merült fel. A Pp. 323. § (1)-(3) bekezdései értelmében a rendőri jelentés közokiratnak minősül, amely szerint a jelentésben leírtak teljes mértékben – az ellenkező bizonyításáig – bizonyítják az abban foglaltakat. Tekintettel a rendőri jelentés közokirati jellegére, a bizonyítékok értékelése során – *figyelemmel az Ákr. 62. § (4) bekezdésében foglaltakra* – a rendőri jelentésben foglaltakat fogadtam el a döntésem meghozatalakor, **ezen alapján a panasz e tekintetben is alaptalan.**

5.) „Motozás”

Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint:

„Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.”

A Panaszos panaszbeadványában az állította, hogy megmotozták.

A rendelkezésekre álló bizonyítékok alapján megállapítom, hogy a Panaszos vonatkozásában nem került elrendelésre a Be. 150. §-ban megfogalmazott „*motozás*”, a Panaszossal szemben az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerinti ruházatátvizsgálást hajtották végre, amelyet a Panaszos motozásnak nevezett.

Az Rtv. 31. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr – támadás, vagy önvészély okozására alkalmas eszköz felkutatása céljából – előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. Az előbbieken kifejtett előzetes adatok birtokában, illetőleg a helyszínen tapasztalt körülmények alapján az intézkedő rendőrök úgy döntöttek, hogy a Panaszos ruházatát átvizsgálják. A rendelkezésre álló bizonyítékok, az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés, a kényszerítő eszköz használatának kivizsgálásáról szóló jelentések alapján megállapítható, hogy a ruházatátvizsgálás végrehajtása előtt figyelmeztették a Panaszost. A ruházatátvizsgálás a Panaszos lakásán került végrehajtásra az előállítás megkezdése előtt.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a panasz e tekintetben is alaptalan.

6.) „Megszégyenítés”

A Panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök intézkedésüket *„mindenki szeme láttára megszégyenítő és emberi méltóságot semmibe vevő módon”* hajtották végre.

Meg kell állapítani, hogy sem az Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz rendelkezéseket az intézkedés helyének megválasztásával kapcsolatosan. Az Rtv. 2. § alapján a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Ez azt jelenti, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vont személynek a lehető legkisebb sérelmet okozzák.

A rendőri intézkedések jelentős részét a közterületen vagy a közterület közvetlen közelében hajtják végre, ezek alapján annak biztosítása szinte lehetetlen, hogy egyes intézkedéseknek tanúi, szemlélői ne legyenek. Az is kijelenthető, hogy a közterületen foganatosított intézkedés az intézkedés alá vont személyek számára kellemetlen, esetlegesen még megalázó is lehet, azonban ez a törvényes intézkedéshez adott törvényi felhatalmazás birtokában nem alapjog sértés, hanem törvényes alapjog korlátozás.

Jelen esetben a rendőri intézkedés javarészt a Panaszos lakásában került végrehajtásra, az pedig lehetetlen elvárás, hogy a Panaszost a nyilvánosság teljes kizárásával kísérik a közterületen lévő rendőrautóhoz.

Mindezek alapján megállapítom, hogy Panaszost e vonatkozásban alapjogsérelem nem érte, így panasza alaptalan.

7.) Elégtelen körülmények az előállító helyiségben

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés szerint:

„A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

A Panaszos azt állította, hogy az előállító helyiségben nem biztosítottak a részére ruházatot, annak ellenére, hogy nagyon fázott.

Az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat az előállítás vonatkozásában nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy biztosítani kell az előállítandó személy számára, hogy tárgyakat vegyen magához.

Jelen esetben a rendőri intézkedésben részt vevő rendőrök által elkészített jelentések ugyanakkor arról tanúskodnak, hogy a rendőrök a Panaszos lakásán – kérése és iránymutatása alapján – egy táskába ruházatot (nadrág, felső és cipő) pakoltak össze, amit a Rendőrőrsre beszállítottak, majd a Panaszosnak lehetőséget biztosítottak arra, hogy az előállító helyiségben való elhelyezése előtt azokat fel is vehesse.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a rendőrök ebben a kérdésben mindent megtettek, ami az adott körülmények között lehetséges volt.

Megállapítom, hogy e vonatkozásban a Panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott, illetve az eljárás során e tárgykörben a rendőri jelentéstől eltérő bizonyíték nem merült fel. A Pp. 323. § (1)-(3) bekezdései értelmében a rendőri jelentés közokiratnak minősül, amely szerint a jelentésben leírtak teljes mértékben – az ellenkező bizonyításáig – bizonyítják az abban foglaltakat. Tekintettel a rendőri jelentés közokirati jellegére, a bizonyítékok értékelése során – *figyelemmel az Ákr. 62. § (4) bekezdésében foglaltakra* – a rendőri jelentésben foglaltakat fogadtam el a döntésem meghozatala alapjául, **ezek alapján a panasz e tekintetben is alaptalan.**

VIII.

Az Rtv. 93/A. § (7) bekezdés második mondata alapján:

„Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, illetve a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

- 1.) A Panasztestület állásfoglalásában megállapította, hogy a bilincselés végrehajtása miatt sérült a Panaszos emberi méltóságához való joga. A jogsérelem mértékét súlyosbítja azon tény, hogy a Panaszos kezeit hátra helyzetbe bilincselték meg.**

A Panasztestület álláspontjával az alábbiak alapján nem értek egyet.

A bilincselés jogszerűségének megítéléséhez tisztázni kell, hogy tényleges ellenszegülés hiányában, a szökés, támadás lehetőségének feltételezése alapján, azt megelőzendő, nyilvánvaló aránytalanságot nem okozva alkalmazta-e a rendőr a bilincset.

Az Ákr. 81. § (1) bekezdés alapján a határozat indokolási részének tartalmaznia kell a mérlegelés és a döntés indokaira, valamint az azt megalapozó jogszabályhelyek megjelölésére is kiterjedő indokolást. Méltányossági jogkörben hozott határozat esetén a mérlegelésben, a méltányossági jogkör gyakorlásában szerepet játszó szempontokat és tényeket is.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 85. § (5) bekezdés szerint: *„Mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a bíróság azt is vizsgálja, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból megállapíthatóak-e.”*

A fenti jogszabályi rendelkezések okán, a döntés indokainak ismertetése körében nem lehet eltekinteni annak bemutatásától, hogy a fenti két kérdést hogyan ítéli meg a hatóság.

Először a hatóság általánosan vizsgálta meg a szóba jöhető kényszerítő eszközök (testi kényszer - bilincs) alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket.

Az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás szerint a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyamánként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.

A jogalkotói akarat a bilincs alkalmazását megelőző, védelmi jellegű kényszerintézkedésnek tekinti, azaz alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer (testi kényszer) folyamánként is megtörténhet.

A jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe utalja, hogy a bilincset, mint mozgáskorlátozó eszközt önállóan, vagy más kényszerítő eszköz, jelesen testi kényszer mellett alkalmazza. A jogalkotói akarat elsődlegesen az intézkedés érvényre juttatását, annak biztonságos végrehajtását tartja szem előtt, ezért megelőző intézkedésként történő alkalmazását is jogszerűnek tekinti. Indokolt megjegyezni, hogy önmagában az együttműködő magatartás még nem biztosítja az intézkedő rendőrt arról, hogy az intézkedés alá vont az intézkedés befejezéséig is olyan együttműködő marad, amely a mozgáskorlátozó eszköz nélkül is biztosítja az eredményes intézkedés végrehajtását. Indokolt megjegyezni azt is, hogy a rendőr olyan személlyel szemben alkalmazta a mozgáskorlátozó eszközt, akinek személyi szabadságát korlátozta. A jogszabály kizárólag azt a feltételt írja elő, hogy e kényszerítő eszköz alkalmazása kizárólag személyi szabadság korlátozásának biztosításául szolgálhat. Ez a jogszabályi feltétel a Panaszos esetében fennállt.

A preventív intézkedés jelentősége éppen abban áll, hogy a rendőr akarathajlító módon ellenszegülésre irányuló magatartás megkezdését, előkészületét is megakadályozza az alkalmazott kényszerítő eszközzel. A megelőzés intézményét nem lehet olyan megszorítóan értelmezni, amely alapján a jogszerűséget kizárólag a konkrét cselekmény megvalósulásának kezdő fázisához köti. Ebben az esetben a megelőzés fogalmát részben kiüresítenénk. Amennyiben a Panasztestület állásfoglalását fogadnánk el, abban az esetben a primer (elsődleges) prevenció nem hatalmazná fel a rendőrt az eszköz alkalmazására, jelesen a rendőrnek kizárólag abban az esetben lenne jogköre a kényszerítő eszköz alkalmazására, ha az intézkedés alá vont a secunder (másodlagos) prevenció körébe tartozó magatartást valósítja meg, azaz a törvényben meghatározott magatartást valamely formában megkezdi. A törvény azonban ilyen feltételt nem határoz meg, azaz a rendőrnek nem kell megvárnia, hogy az intézkedés alá vont személy olyan magatartást tanúsítson, amelyből egyértelműen arra lehet következtetni, hogy az intézkedés alól ki akarja vonni magát, vagy fizikai, aktív ellenállást is tanúsítson. A kényszerítő eszköz megelőző alkalmazása éppen arra szolgál, hogy a rendőr kizárja a törvényben rögzített és feltételül szabott magatartás megkezdését (primer prevenció), annak folytatását (secunder prevenció), vagy annak teljes egészében történő véghezvitelének megakadályozását (tercier prevenció). A primer prevenció kizárásával súlyosan sérülne a rendőri intézkedés érvényre juttatásához fűződő jogszabályi követelmény.

Ezért – a már a határozat VII. rész 4. pontjában kifejtettek szerint – az Rtv. rendelkezése értelmében a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása, kiegészítése céljából alkalmazza-e a bilincselést, amely nem tekinthető a fentiek alapján a testi kényszernél súlyosabb korlátozást okozó kényszerítő eszköznek.

E megállapítást a 2018. január 10-én kelt ítéletében a Kúria Kfv.II.37.100/2017/4. számú ítélete is megerősíti, amely szerint „... a rendőrök nem sértették meg az arányosság követelményét akkor, amikor a nyilvánvalóan kisebb kárt okozó bilincselést alkalmazták a súlyosabb fizikai ráhatást okozó testi kényszerrel szemben.”

A rendőrség által folytatott nyomozás során adatok merültek fel arra vonatkozóan, hogy a Panaszos egy esetleges rendőri intézkedés alkalmával szökést, vagy támadást kísérelhet meg elkövetni, továbbá adatok merültek fel arra vonatkozóan is, hogy a Panaszos szűrő- vagy vágó eszközöket tarthat magánál. Az intézkedés végrehajtásakor a Panaszos házának, bejárati ajtajának közelében a „gangon” azt tapasztalták, hogy ott különböző lomok vannak felhalmozva, ami – a rendőrök megítélése alapján – támadás és sérülés okozására alkalmasak lehetnek.

Megállapítottam, hogy a rendőrök – a rendelkezésükre álló adatok birtokában – joggal feltételezheték azt, hogy a Panaszos esetlegesen megpróbálja megghiúsítani a rendőri intézkedés eredményes befejezését, támadólag lép fel, vagy megpróbálja kivonni magát a rendőri intézkedés alól. Az előállítás biztonságos végrehajtása érdekében figyelembe kellett venniük a helyszínen tapasztalt körülményeket is, ezek alapján a bilincselés hátra helyzetben történő alkalmazása preventív intézkedésként is mindenképpen szükséges volt.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk, IV. cikk, XX. cikk és a XXIV. cikk;
- a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 323. § (1)-(3) bekezdése, 75. §-a, XLVI. fejezete, 605. §-a, 608. §-a;
- a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 29. § (1) bekezdése, 39. § (1) és (6) bekezdései;
- az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9.§ (b) pontja;
- az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 35. § (1), (3) bekezdései, 62. § (1)-(2) és (4) bekezdései, 81. § (1) bekezdése, 113. § (1) bekezdés a) pontja, 114. §-a, 116. § (1), (2) bekezdései, a 116. § (4) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 13. § (1) bekezdés, 20. § (2) bekezdése, 31. § (19) bekezdése, 33. § (2) bekezdés b) pontja, 33. § (3) bekezdése, 48. § b) és c) pontjai, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (7) bekezdése;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 41. § (4) bekezdés b) pontja;
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény, 198. § (4) bekezdése;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 29. § a) pontja, IV. címe.

Budapest, 2018. április 26.

Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány